

➤ ISO 22301:2019 Security and resilience — Business continuity management systems — Requirements

มาตรฐานการบริหารจัดการความต่อเนื่องทางธุรกิจ

การบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจ (Business continuity management) เป็นการบริหารจัดการแบบองค์รวม (Holistic Management) ในการขจัดภัยคุกคามที่อาจเกิดขึ้น และผลกระทบจากภัยคุกคามดังกล่าวที่มีต่อการดำเนินธุรกิจขององค์กร และถ้าสิ่งนั้นเกิดขึ้น องค์กรต้องมีการจัดเตรียมรอบการทำงานในการสร้างความยืดหยุ่นขององค์กรให้มีความสามารถในการตอบสนองและปกป้องผลประโยชน์ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลัก ชื่อเสียง เครื่องหมายการค้า และกิจกรรมที่สร้างมูลค่าได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ระบบการบริหารจัดการ (Management System)

มาตรฐานนี้ ระบุข้อกำหนดในระบบการบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจ ซึ่งประกอบด้วย การวางแผนการดำเนินการ การติดตาม การทบทวน การฝึกซ้อม การรักษาไว้ และการปรับปรุงระบบการบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจที่ได้จัดทำไว้เป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อใช้ในการบริหารความเสี่ยงทางธุรกิจทั้งหมดขององค์กร ตามรูปแบบ “PDCA Model”

มาตรฐาน ISO 22301 กล่าวถึงขอบข่าย บทนิยาม และข้อกำหนดของระบบการบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจ หรือ BCMS ซึ่งประกอบด้วยสาระสำคัญ ดังนี้

● การวางแผน :

ข้อ 4 บริบทองค์กร

- มีความเข้าใจในองค์กรและบริบทขององค์กร โดยพิจารณาปัจจัยภายนอกและภายในที่เกี่ยวข้องกับจุดประสงค์ขององค์กร และมีผลกระทบต่อความสามารถขององค์กรในการบรรลุผลลัพธ์ตามที่คาดหวังไว้ต่อ BCMS
- เข้าใจถึงความต้องการและความคาดหวังของผู้มีส่วนได้เสีย
- กำหนดขอบเขตและขอบข่ายของการนำระบบ BCM ไปประยุกต์ใช้ โดยต้องพิจารณาถึงองค์กร บริบทองค์กร และความต้องการของผู้มีส่วนได้เสีย
- มีการจัดการระบบบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจ

ข้อ 5 ความเป็นผู้นำ

- ผู้บริหารต้องกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ เป้าหมาย ที่สอดคล้องกับกลยุทธ์องค์กร การกำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ และอำนาจหน้าที่ในองค์กร และการจัดสรรทรัพยากร
- ผู้บริหารต้องส่งเสริมให้มีการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

ข้อ 6 การวางแผน

- วางแผนการปฏิบัติ โดยพิจารณาถึงบริบทองค์กร ความต้องการของผู้มีส่วนได้เสีย ความเสี่ยงและโอกาสที่จำเป็นต้องดำเนินการ เพื่อให้ระบบ BCM บรรลุผลลัพธ์ที่มุ่งหวัง ป้องกันหรือลดผลกระทบที่ไม่ต้องการ และให้มีการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง
- กำหนดและสื่อสารวัตถุประสงค์และแผนงานความต่อเนื่องทางธุรกิจไปยังหน่วยงานต่างๆ ในองค์กร
- วางแผนการเปลี่ยนแปลงระบบการบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจ

ข้อ 7 การสนับสนุน

- องค์กรต้องจัดเตรียมทรัพยากรที่จำเป็นต่อระบบ BCM
 - องค์กรต้องกำหนดคุณสมบัติของบุคลากรที่รับผิดชอบ และจัดให้มีการพัฒนาทักษะและความรู้ความสามารถที่จำเป็นต่อการดำเนินงาน
 - การสร้างความตระหนักให้แก่บุคลากรในด้านนโยบาย การมีส่วนร่วม บทบาทหน้าที่ และสิ่งที่ส่งผลกระทบต่อระบบ BCM
 - การสื่อสารภายในและภายนอกองค์กร
 - การจัดเก็บเอกสารสารสนเทศตามข้อกำหนด การควบคุม และจัดทำเอกสารสารสนเทศให้ทันสมัย
- การนำไปปฏิบัติ :

ข้อ 8 การดำเนินการ

- องค์กรต้องมีการวางแผนและควบคุมการดำเนินงาน การวิเคราะห์ผลกระทบทางธุรกิจและการประเมินความเสี่ยง รวมถึงผู้รับเหมาช่วงและห่วงโซ่อุปทานขององค์กร
 - การกำหนดกลยุทธ์ความต่อเนื่องทางธุรกิจอย่างเหมาะสม โดยปกป้องกิจกรรมที่มีความสำคัญ สร้างเสถียรภาพ ความต่อเนื่อง การกลับมาดำเนินการใหม่ และการฟื้นฟูกิจกรรมที่มีความสำคัญ และกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง รวมถึงทรัพยากรที่จำเป็น
 - การจัดทำและนำขั้นตอนการดำเนินงานการบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจไปปฏิบัติ
 - การฝึกซ้อมและการทดสอบการดำเนินงานความต่อเนื่องทางธุรกิจ
 - ประเมินระบบเอกสารและความสามารถของความต่อเนื่องทางธุรกิจ
- การติดตามและการทบทวนระบบ BCM :

ข้อ 9 การประเมินสมรรถนะ การเฝ้าระวัง การวัด การวิเคราะห์ และการประเมิน เพื่อให้มั่นใจถึงความถูกต้องของผลลัพธ์ และการจัดเก็บเอกสาร

- การตรวจประเมินภายใน
- การทบทวนการบริหารในระบบ BCM และทบทวน Input & Output
- การปรับปรุงระบบ BCM

ข้อ 10 การปรับปรุง

- องค์กรต้องปฏิบัติการแก้ไขเมื่อเกิดความไม่เป็นไปตามข้อกำหนด
- การปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เพื่อรักษาระบบ BCM ที่เหมาะสม เพียงพอ และเกิดประสิทธิผล

ในมุมมองของมาตรฐานมอก./ISO 22301 นี้ นอกจากการบริหารจัดการในสภาวะวิกฤต (Crisis Management) เพียงเพื่อป้องกันการหยุดชะงัก (Disruption) แล้วองค์กรต้องพิจารณาถึงความไม่แน่นอนและความเสี่ยงจากภัยคุกคามต่างๆ ซึ่งจะช่วยให้องค์กรมีระบบการบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจให้มีความสมบูรณ์มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล สามารถเกิดการบริหารความยั่งยืน (Sustainable Development) ขององค์กรได้อย่างแท้จริง

Standard Warning System ของกฎระเบียบนี้ คือ

Standard Warning System
ISO 22301:2019
**Security and resilience – Business continuity
management systems – Requirements**
มาตรฐานการบริหารจัดการความต่อเนื่องทางธุรกิจ

“การเตือนภัยที่ต้องเร่งดำเนินการ”

- การวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น โดยพิจารณาจาก**เกณฑ์ระยะเวลาที่เหลือนก่อนที่จะสิ้นสุดระยะเปลี่ยนถ่าย (Transition Period)** ของมาตรฐานที่มีการประกาศใช้ใหม่ เพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถปรับตัวเข้าสู่มาตรฐานที่ประกาศใช้ใหม่ได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด และ**เกณฑ์ระดับของการเปลี่ยนแปลงมาตรฐาน** ซึ่งจะพิจารณาจากสาระสำคัญของมาตรฐานที่มีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง ว่าอยู่ในระดับที่มีนัยสำคัญมากน้อยเพียงใด ซึ่งจะส่งผลต่อความสามารถ และทรัพยากรที่ใช้ในการปรับเปลี่ยนระบบเพื่อเข้าสู่มาตรฐานฯ ที่มีการประกาศใช้ใหม่

ซึ่งเมื่อพิจารณาจากปัจจัยต่างๆ แล้วพบว่ามาตรฐาน ISO 22301:2019 อยู่ใน**ระดับการเตือนภัยที่ต้องเร่งดำเนินการ** ซึ่งเป็นผลมาจาก

- มาตรฐานฉบับนี้ ประกาศใช้แล้ว เมื่อปี 2019 (สถานะ ณ วันที่ 30/10/2019 (30 ตุลาคม 2462)) และสิ้นสุดระยะเวลาเปลี่ยนถ่ายในวันที่ 30 เมษายน 2566 (มีการขยายระยะเวลาของ Transition Period จากเดิมออกไปอีก 6 เดือน เนื่องด้วยสถานการณ์การระบาดของโควิด-19)
- สำหรับมาตรฐานฉบับปรับปรุงปี 2019 ไม่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญจาก ปี 2012 ผู้ประกอบการที่ได้รับการรับรองตามปี 2012 สามารถปรับตัวเข้าสู่มาตรฐานได้ไม่ยาก รวมทั้งโครงสร้างข้อกำหนดสอดคล้องกับมาตรฐานระบบการจัดการพื้นฐานอื่นที่องค์กรส่วนใหญ่มีการประยุกต์ใช้ เช่น ISO 9001:2015, ISO 14001:2015 แต่ทั้งนี้จากการประกาศระยะเวลา transition period ของหน่วยงาน International Accreditation Forum กำหนดให้ผู้ประกอบการสามารถปรับมาตรฐานจาก ISO 22301:2012 เข้าสู่มาตรฐาน ISO 22301:20019 ในช่วงระยะเวลา 3 ปี จึงมองว่า การเปลี่ยนแปลงเนื้อหา โครงสร้างของมาตรฐานอยู่ในระดับมีนัยสำคัญ ซึ่งอาจส่งผลต่อความสามารถของผู้ประกอบการในการปรับเปลี่ยนระบบให้เข้าสู่มาตรฐานที่ประกาศใช้ใหม่ ผลการประเมินใน แต่ละมุมมองผลกระทบมีรายละเอียดดังตาราง

องค์ประกอบ	การวิเคราะห์	ระดับผลกระทบ (สูง-ปานกลาง-ต่ำ)
1. ด้านระยะเวลา	ISO 22301: 2019 ประกาศใช้ เมื่อวันที่ 30 ตุลาคม 2562 (30/10/2019) และอยู่ระหว่างช่วงเปลี่ยนถ่ายเข้าสู่มาตรฐานฉบับใหม่ โดยระยะเวลาที่เหลือก่อนสิ้นสุดระยะเปลี่ยนถ่ายน้อยกว่า 1 ปี (สิ้นสุดระยะเวลาเปลี่ยนถ่ายวันที่ 31 ตุลาคม 2565 และขยายระยะเวลาออกไปอีก 6 เดือน คือ สิ้นสุด 30 เมษายน 2566)	สูง
2. ด้านระดับของการเปลี่ยนแปลงมาตรฐาน	เนื่องจากมาตรฐานนี้ มีการกำหนดระยะเวลาเปลี่ยนถ่าย (Transition Period) จากมาตรฐานเดิมเพื่อเข้าสู่มาตรฐานฉบับใหม่ไว้ที่ 3 ปี จึงพิจารณาได้ว่ามาตรฐานที่ประกาศใช้ใหม่มีการเปลี่ยนแปลงเนื้อหา โครงสร้างของมาตรฐานอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความสามารถของผู้ประกอบการในการปรับเปลี่ยนระบบให้เข้าสู่มาตรฐานที่ประกาศใช้ใหม่	สูง

ระดับของการเปลี่ยนแปลงมาตรฐาน

	ต่ำ	ปานกลาง	สูง
สูง			ISO 22301:2019
ปานกลาง			
ต่ำ			

ภาพ Warning Sign แสดง ระดับการเตือนภัยของมาตรฐาน ISO 22301:2019

